
THE LAST
PERSON
STILL
THERE

PRAG 8

Posljednji koji je ostao

Postoji riječ koju naše vrijeme malo voli.

Postojanost.

Djeluje kao stara riječ.

Izašla iz mode.

Gotovo sumnjiva.

Živimo u dobu koje slavi pokret, brzinu, neprestanu promjenu. Sve se mora brzo preobraziti. Sve se mora zamijeniti. Sve se mora razvijati.

Pa ipak, kad promatram svoj život, ljudi koji su ostavili najdublji trag nisu bili oni koji su trčali najbrže.

Bili su to oni koji su ostali.

Ne da su ostali na istom mjestu.

Ne da su ostali na istom položaju.

Ne da su ostali u istoj navici.

Ostali su vjerni nečemu.

Načelu.

Odgovornosti.

Obećanju.

Osobi.

Autentičnom dijelu sebe.

Dugo sam brkao uspjeh s pokretom.

Što sam više putovao, što sam više radio, što sam više skupljao iskustava, to sam više imao dojam da napredujem.

Djelomično je to bila istina.

Ali bio je to samo dio istine.

Drugi dio otkrio sam mnogo kasnije.

Napredovati ne znači nužno udaljavati se.

Ponekad znači ostati.

Sjećam se mnogih trenutaka u kojima bi najjednostavniji izbor bio odustati.

Ne zato što je nedostajalo alternativa.

Naprotiv.

Alternativa je bilo mnogo.

Nove prilike.

Novi smjerovi.

Novi počeci.

Svijet uvijek nudi nove polaske.

Mnogo rjeđe nudi kontinuitet.

Kontinuitet se mora graditi.

Dan za danom.

Bez pljeska.

Bez titula.

Bez publike.

U nevidljivom dijelu života.

Onom koji gotovo nitko ne vidi.

S vremenom sam shvatio da svaka osoba prolazi kroz različite sezone.

Postoje sezone osvajanja.

Sezone otkrivanja.

Sezone rasta.

A zatim dolaze sezone otpornosti.

One u kojima pitanje nije:

„Koliko daleko možeš stići?“

Nego:

„Koliko dugo možeš ostati prisutan?“

To su teške sezone.

Jer ne donose odmah vidljive rezultate.

Ne dopuštaju herojske fotografije.

Ne stvaraju spektakularne priče.

Ali oblikuju karakter.

Mnogo više nego pobjede.

Poznavao sam ljude koji su izgradili izvanredne karijere, a nisu uspjeli izgraditi odnos.

Ljude sposobne voditi goleme organizacije, ali nesposobne suočiti se s teškim razgovorom.

Ljude koji su osvojili svijet i izgubili sebe.

Promatrajući ih, nešto sam naučio.

Ostati nije geografsko pitanje.

To je moralno pitanje.

Možeš promijeniti zemlju deset puta i ostati vjeran onome što je važno.

Možeš živjeti cijeli život u istoj ulici i izdati svako načelo koje posjeduješ.

Razlika nije u prijeđenoj udaljenosti.

Razlika je u vjernosti.

Vjernost je riječ koja se često pogrešno shvaća.

Mnogi je povezuju s nepokretnošću.

Ja je povezujem s dosljednošću.

Vjernost te ne sprječava da se mijenjaš.

Sprječava te da izgubiš sebe.

I ta je razlika temeljna.

Tijekom godina prošao sam kroz mnoge preobrazbe.

Profesionalne.

Osobne.

Unutarnje.

Neki su izbori bili dobrovoljni.

Druge mi je nametnuo život.

Nisu svi bili ugodni.

Nisu svi bili ispravni.

Ali pokušao sam sačuvati jednu stvar.

Kontinuitet između onoga što sam govorio i onoga što sam činio.

Nisam uvijek uspijevao.

Nitko ne uspijeva uvijek.

Ali pokušavao sam.

A život često mjeri upravo to.

Pokušaj.

Ne savršenstvo.

Jedna od najraširenijih iluzija jest da se snaga pokazuje u iznimnim trenucima.

Ja sam otkrio suprotno.

Snaga se pokazuje u ponavljanju.

U tome da ustaneš svako jutro.

U tome da učiniš ono što treba učiniti.

U tome da i dalje budeš prisutan kad nitko ne primjećuje.

U tome da ne napustiš ono što zaslužuje da se čuva.

To je tiho junaštvo.

Gotovo nevidljivo.

I možda je upravo zato autentično.

Često mislim na veze koje su prošle kroz moje postojanje.

Obitelj.

Prijatelji.

Suradnici.

Voljeni.

Mnoge su od tih veza preživjele zato što je netko ostao.

Ne savršen.

Ne nepobjediv.

Jednostavno prisutan.

Kad stignu teškoće, brzo otkriješ tko je spreman ostati.

Kad sve ide dobro, okruženi smo ljudima.

Kad sve postane teško, gomila se prorijedi.

I upravo se u tom trenutku pojavljuju autentične prisutnosti.

Malo ih je.

Ali dovoljne su.

Kvaliteta života rijetko ovisi o broju ljudi koje sretneš.

Ovisi o broju onih koji ostanu kad put postane kompliciran.

S godinama sam počeo smatrati postojanost oblikom hrabrosti.

Mnogo težim od bijega.

Mnogo težim od početnog oduševljenja.

Mnogo težim od obećanja.

Jer se obećanja izgovore u trenu.

Postojanost traži godine.

Traži žrtve.

Traži strpljenje.

Traži karakter.

Mnogi počnu.

Malo ih nastavi.

Još manje ih ostane.

Gledajući unatrag, nisam ponosan na sve svoje odluke.

Nitko ne bi trebao biti.

Ali postoji jedna stvar koju priznajem.

U situacijama koje su doista bile važne, pokušao sam biti tu.

Za svoju obitelj.

Za ljude koje sam volio.

Za odgovornosti koje sam prihvatio.

Za riječ koju sam dao.

Ne uvijek na savršen način.

Ali na najiskreniji mogući način.

Na kraju nas život možda neće pitati kroz koliko smo mjesta prošli.

Koliko smo titula nagomilali.

Koliko smo uspjeha sakupili.

Možda će nam postaviti mnogo jednostavnije pitanje.

„Kad je bio trenutak da se ostane, gdje si bio?“

Moj odgovor nije savršen.

Ali je iskren.

Ostao sam.